

UTDANNINGSMELDING FRA INSTITUTT FOR SOSIALANTROPOLOGI 2011

1. Generell omtale av studietilbudet ved instituttet

1. Antall emner fordelt på nivå				
	2008	2009	2010 (engelsk)	2011 (engelsk)
Bachelor	12	14	10 (4)	13 (4)
Master	7	7	7 (3)	8 (3)
Ph.d				
Videreutd.				
PPU				

Denne tabellen tar utgangspunkt i underviste emner i 2011. Det er blitt gjort en manuell gjennomgang av alle emnene som ble undervist i året 2011. Tallene i parentes undervises i på engelsk.

Institutt for sosialantropologi administrerer totalt 6 programmer: to årsstudier (ARSV-SANT og ARSV-UTVIK), to bachelorprogram (BASV-SANT og BASV-UTVIK), samt to masterprogram. Instituttet tilbyr et disiplinært masterprogram (sosialantropologi) med opptak hvert år (MASV-SANT), samt et engelsk språklig M.Phil.-program (Anthropology of Development) med opptak annethvert år (MASV-SADE). Det var forøvrig ikke opptak på MASV-SADE i 2011.

Vurdering av BA-nivå

Instituttet har fortløpende vurdert tilbudet av engelske emner på bachelornivå, og hadde i 2011 ett av de obligatoriske emnene (104) på engelsk. De resterende tre emnene som det ble undervist i på engelsk (220, 230, 280-2) er valgemner og åpent for alle studenter. SANT230 Urban Anthropology ble innført første gang høst 2011 og evalueringen viser gode resultater med nesten 30 påmeldte studenter, blant dem mange internasjonale studenter. Tilbakemeldingene fra studenter har vært svært positive og emnet vil fortsette å gå som planlagt høsten 2012. Ved å tilby disse emnene på engelsk ønsker instituttet å åpne for flere internasjonale studenter.

BA-Utviklingsstudier er oppført med 1 emne på fakultetets statistikk (GLOB101 – som er et tverrfaglig emne) mens de resterende 12 emnene på BA-nivå er oppført som del av BA-SANT. Det skal påpekes at SANT220 også er blant de obligatoriske emnene til BA-UTVIK. BA-UTVIK studentene vil etter det første året med emner på tvers av institutt velge spesialisering innenfor samfunnsøkonomi, geografi, sosialantropologi eller administrasjon og organisasjonsvitenskap. De studentene som velger å spesialisere seg innenfor sosialantropologi følger da det samme studieløpet som BASV-SANT studentene.

BA-SANT underviste i totalt 12 emner i 2011, hvorav disse fordelte seg slik gjennom året:

Våren 2011: SANT102, SANT103, SANT215, SANT220, SANT280-2, SANT260

Høsten 2011: SANT100, SANT104, SANT105, SANT230, SANT280-3, SANT260

I tillegg til i alt 8 obligatoriske emner tilbyr instituttet valgfrie emner innenfor sosialantropologi for totalt 15 studiepoeng hvert semester. Dette betyr at en sosialantropologistudent ikke kan fylle opp et fullt semester med frie studiepoeng innenfor sosialantropologi. Dette er en bevisst strategi fra instituttets side for å oppmuntre sosialantropologistudenter til å hente frie poeng utenfor disiplinen for å styrke breddekunnskap. Dette forklarer også de tallene som vises i statistikken over studiepoengproduksjon. Ved alle andre institutt ved SV-fakultetet er

poeng som genereres for antall egne emner klart større enn poengtallet som genereres for antall registrerte studenter. Ved institutt for sosialantropologi er det motsatt. Sosialantropologistudenter produserer med andre ord flere studiepoeng enn det som er tilgjengelige studiepoeng ved instituttet. Omleggingen av studietilbudet i 2009 med færre undervisningsemner og et mer kompakt studietilbud har hatt flere ønskelige effekter som vi nå begynner å se konturene av: For det første sikrer vi oss en progresjon i studieløpet der studentene først tilegner seg grunnleggende kunnskaper, og kursene videre i studieløpet øker i kompleksitet. For det andre følger studentene samme løp og dette øker kullfølelsen, og gir et bedre læringsmiljø for den enkelte. For det tredje gir dette en mulighet for studenten til å opparbeide seg økt kompetanse innenfor et tematisk eller regionalt spesialiseringsområde, det være seg språk, religion, historie osv., enten ved et annet institutt ved UiB eller i utlandet. Instituttet oppfordrer studentene til å dra på utveksling for å samle studiepoeng, få oppleve en annen kultur og for å få erfaring med å leve i et annet samfunn.

Nevneverdig er også at instituttet ønsker å opprette et nytt emne «Praksis i sosialantropologi» som baserer seg på emnet SAMPOL113 «Praksis i sammenliknende politikk». Dette vil være i samarbeid med Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for samfunnsøkonomi, og vil etter planen starte med en pilot av emnet høsten 2012.

Vurdering av MA-nivå

MA-SANT hadde undervisning i 4 emner i 2011, m.phil hadde i 2011 undervisning i 3 emner. I den grad det er mulig ønsker vi etter hvert å få til en delvis samkjøring av undervisningsressurser på MA-SANT og m.phil.

2. Kvalitativ omtale av studie- og studentstatistikk

Tabell 2, Gjennomføring og frafall for nye studenter H 2011 (tall fra FS)					
Program	Nye studenter		Registrert		
	H11	V12	Permisjon	Overgang	Sluttet
Årsstudium SANT	22	18	0	1	3
Årsstudium UTVIK	18	15	0	4	3
Bachelor SANT	89	82	0	3	10
Bachelor UTVIK	80	73	0	4	10
Integr. master/profesjon					
2-årig master SANT	21	17	3	0	1
2-årig master SADE					
Sum	231	208	3	12	28

I denne tabellen er det brukt tall fra FS. De stemmer ikke overens med tallene i pivot-tabellene. Sluttet inkluderer: inndratt, trukket og sluttet. Registrerte studenter inkluderer studenter som både har

semesterregistrert seg og som har betalt semesteravgift. (Vi gjør oppmerksom på at det ikke var m.phil opptak i 2011. Neste opptak er i 2012. Av 2010 kullet er tallene slik: 20 studenter ble tatt opp. 2 sluttet, 2 ble inndratt studierett etter ett år fordi de ikke oppfylte C-kravet for å fortsette på det andre året, og 1 ble overført til ph.d programmet).

Sammenlignet med statistikk for 2010 viser tallene for 2011 en økning av antallet studenter på omtrent alle studieprogram. Vi ser også en markert nedgang i det totale antallet studenter som har sluttet på studiene sine. Mer spesifikt leser vi dette av tallene:

Årstudium i utviklingsstudier og i sosialantropologi – her ser vi et nokså likt antall nye studenter, økning for begge årsstudiene i registrerte studenter påfølgende semester, samt nedgang i antall sluttet. En positiv utvikling er at det for begge årsstudiene er 5 flere studenter som velger å fortsette påfølgende høst på både utviklingsstudier og sosialantropologi.

Bachelor – betydelig økning i nye studenter og flere registrerte påfølgende semester, antall sluttet har hatt en liten nedgang. Som påpekt i utdanningsmeldingen fra 2010 forventet instituttet en nedgang i frafall av studenter i 2011 på grunn av endringer gjort i programmet. Dette ser vi har slått til ettersom flere studenter i 2011 enn 2010 har fortsatt til 2.semester. Denne positive utviklingen mener vi henger sammen med at instituttet har forsøkt å øke studentenes kullfølelse og tilhørighet til faget gjennom et mer strømlinjeformet BA-løp.

Master – økning i antallet studenter fra 2010 til 2011 (henholdsvis fra 16 til 21 studenter). Det er i år som i fjor gode gjennomføringstall. Forskjellen mellom registrerte studenter vår 2012 og nye studenter høst 2011 er et resultat av permisjoner. Dette er studenter som tar ut permisjon for å studere språk før de reiser på feltarbeid, noe instituttet stiller seg svært positive til.

Nivå	Studiepoeng pr student 2010	Studiepoeng pr student 2011
Årstudium SANT	44,1	44,7
Årstudium UTVIK	43,0	43,6
Bachelor SANT	42,6	40,4
Bachelor UTVIK	43,0	43,8
Masternivå SANT	48,5	46,0
Masternivå SADE	61,9	57,4
Integr. master/profesjon		
Videreutdanning		
Sum	44,3	43,5

I kommentar til denne tabellen hentet fra pivot-tabellene vil vi få påpeke at det er uklart hva studiepoengene inneholder. Inkluderes studiepoeng som tas utenfor UiB, f.eks. ved utenlandsopphold? Institutt for sosialantropologi sender mange av sine studenter ut. Dersom slike studiepoeng ikke teller med, vil gjennomsnittet for sosialantropologi bli misvisende lavt, og statistikken er dermed et mindre egnet styringsredskap.

Hver student produserte i 2011 gjennomsnittlig 43,5 studiepoeng for alle programmene på alle nivåer. Dette er en svak nedgang fra 2010. Dette tallet er likevel noe over gjennomsnittet for hele SV-fakultetet som har et totalt snitt i 2011 på 42,2 studiepoeng per student. Det gjengår enda å se i 2012 om omstruktureringen på bachelornivå vil få opp gjennomsnittet

som et resultat av et klarere studieløp for studentene. I motsetning til bachelor og årsstudium i sosialantropologi, har studiepoengproduksjonen for utviklingsstudiestudenter gått opp noe fra i fjor.

		2009	2010	2011
Institutt for geografi	JMASV-SYSD		55,8	58,2
Institutt for sosialantropologi	MASV-SADE	77,1	61,9	57,4
Institutt for geografi	MASV-GEOG	43,2	54,0	55,6
Institutt for geografi	MASV-MEHA	42,4	63,2	50,4
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	MASV-PUBAD	45,3	54,5	49,3
Institutt for geografi	MASV-SYSDY	42,2	52,7	46,7
Institutt for sosialantropologi	MASV-SANT	47,3	48,5	46,0
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	MASV-AORG	41,3	39,2	46,0
Sosiologisk institutt	MASV-SOS	38,6	37,3	45,0
Institutt for økonomi	PROF-SØK	43,8	40,4	41,0
Institutt for sammenliknende politikk	MASV-DEMOK	60,0	30,0	31,5
Institutt for informasjons- og medievitenskap	MASV-IKT	35,8	11,3	0,0

For en sammenligning av all studiepoengproduksjon ved hvert av masterstudie ved SV-fakultet kan tabellen over gi et mer oversiktlig bilde over hvor masterprogrammene ved institutt for sosialantropologi plasserer seg.

Vi ser at m.phil har en høy studiepoengproduksjon per student, med 57,4 studiepoeng i gjennomsnitt. Vi ser en kombinasjon av årsaker for dette gode resultatet: Det er høye opptakskrav til m.phil og i tillegg investeres det store undervisningsressurser på programmet (dobbel så mye som på master programmet). I tillegg begrenses de fleste studentenes tidsbruk på studieløpet av kvotestipend og oppholdstillatelse.

Nivå	Kandidater 2010	Normert tid 2010	Studietid (Snitt) 2010	Kandidater 2011	Normert tid 2011	Studietid (Snitt) 2011
Bachelor SANT	27	20 (12)	5,6	33 (30)	22 (16)	6,17
Bachelor UTVIK	23	15 (11)	6,2	30 (27)	21 (17)	6,5
Master SANT	13	3	5,2	14 (17)	8 (9)	4,3
Master SADE	10	9	4,1	1		
Integr. master/profesjon						
PPU						
Sum	81			72		

Tallet på antall kandidater er basert på fra FS. Kolonnene 'Normert tid 2010' og 'Normert tid 2011' studenter som fullførte studiene i 2011. Av disse kan man se hvor mange studenter som fullførte studiene på normert tid i parentes. De øvrige studentene er studenter som fullførte på mindre enn 6 semestre. Grunnen til at de har fullført en BA på mindre enn 6 semestre er at mange studenter tar med seg emner/studiepoeng fra tidligere studier.

Vi merker oss at for bachelorprogrammene har antall kandidater og studenter som fullfører på normert tid gått opp siden 2010. Men for begge bachelorprogrammene har også studietiden gått opp, noe som kan tyde på at selv om studenter tar med seg studiepoeng fra tidligere studier, kan det være at flere studenter enn i 2010 følger hele studieløpet på programmet. Studietiden i snitt ligger veldig nært opp mot normert tid for alle programmene. Ser man på kandidatproduksjon kun på BA nivå så fullførte 57 kandidater i 2011, mot 50 i 2010. Av disse fullførte 43 av kandidatene på normert tid i 2011, mot 35 av kandidatene i 2010. Det vil si at det i 2010 var 15 (30%) som ikke fullførte på normert tid, mens det i 2011 var 14 (24%). Antall kandidater som fullførte på normert tid har altså hatt en positiv utvikling. Tallet på hvor mange masterstudenter som fullførte på normert tid på MASV-SANT kan skyldes at de som velger å studere språk ved UiB før de reiser på feltarbeid, ikke får permisjon fra programmet og dermed i statistikken vil vises som studenter som går over tiden.

3. Oppfølging av universitetsstyrets og fakultetets mål og prioriteringer 2011

Kvalitet i utdanning – tiltak for å fremme kvalitet

Som nevnt i en tidligere undervisningsmelding har instituttet siden 2009 hatt et velfungerende undervisningsutvalg som håndterer løpende undervisningsspørsmål i tillegg til mer prinsipielle spørsmål om instituttets undervisningsprofil. I utvalget sitter det medlemmer av fast vitenskapelig stab og administrasjonen, samt en studentrepresentant som gir gode og nyttige innspill om studentenes behov og vurderinger i forhold til undervisning og fagmiljø. I tillegg har emneansvarlige løpende kontakt med seminarlederne for BA-kursene, der det gis nyttige tilbakemeldinger i forhold til pensum, opplegg og forelesninger som kan føre til justeringer. Nettopp fordi seminarlederne er et så viktig kommunikasjonsledd mellom studenter og emneansvarlig, ønsker vi å styrke seminarledernes rolle i emneevalueringsarbeidet. Instituttet har satt ned et utvalg som i løpet av våren 2012 vil utarbeide forslag til nye emneevalueringsprosedyrer som skal sikre evalueringsformer som gir nyttig og fagrelevant informasjon for både emneansvarlige og studenter.

Status for implementering av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket

I løpet av 2011 ble læringsutbyttebeskrivelsene for programnivåene utarbeidet på nytt for å følge opp kravene fra det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Med unntak av beskrivelsen for masterprogrammet er alle godkjent av fakultetet. Beskrivelsen for masterprogrammet skal utformes for å samsvare med de endringene som blir gjort som følge av en større gjennomgang og reform av mastergradsprogrammet som er underveis i løpet av vårsemesteret 2012. Hovedmålsettingen er å lage et opplegg der den metodiske og teoretiske delen av kurset blir bedre integrert. Når det gjelder læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå vil disse også være på plass i løpet av vårsemesteret 2012. Fordi arbeidet som ble nedlagt i emnebeskrivelsen forrige reformomgang var solid, er det kun mindre justeringer som trengs.

Tiltak for studentaktiv forskning

I et fag som sosialantropologi er det viktig at vi er tydelige på å skille mellom praktiske metodeøvelser og studentdeltakelse på vitenskapelig ansattes forskningsprosjekter. Det siste er det praktisk svært utfordrende å få til og reiser dilemmaer blant annet av økonomisk, metodisk og etisk art. På innføringskurset SANT 100 er det lagt inn et minifeltarbeid for å gi studentene innsikt i etnografisk metode. Det har gitt gode tilbakemeldinger fra studentene. Praktiske metodeøvelser kan være et nyttig læringsmiddel, spesielt for studenter på masternivå som selv skal utføre feltarbeid og deltakende observasjon. I en gjennomgang av undervisningsopplegget på mastergraden som er i gang våren 2012, vil vi se nærmere på rammene en slik praktisk metodeundervisning eventuelt bør få. Ellers er et selvstendig forskningsarbeid med utgangspunkt i et feltarbeid en obligatorisk del av masterstudiet. De

ulike forskningsgruppene på instituttet inkluderer masterstudenter, og vi har i tidligere rapporter påpekt av disse gruppene aktivt rekrutterer nye medlemmer blant studentene.

4. Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer.

Emneevalueringrutiner: Instituttet har som nevnt utnevnt et utvalg som skal gjennomgå eksisterende emneevalueringrutiner. Vi er opptatt av å bedre evalueringformen slik at emneevalueringer blir et nyttig redskap både for studenter og foreleser/emneansvarlig. Vi ønsker en klarhet i hva det er vi skal måle, for hvem og hvordan best å få informasjon som kan brukes konstruktivt til stadig å forbedre kvaliteten på kursene vi tilbyr. Vi er spesielt opptatt av hvordan vi kan øke studentdeltakelsen i evalueringsarbeidet. En svarprosent på typiske spørreskjema på 10 prosent er ikke godt nok som grunnlag for videre utvikling av emnene. I påvente av at nye emneevalueringrutiner er på plass ble alle emner i 2011 evaluert, som tidligere år, av studenter, seminarledere og emneansvarlige. Studentene har besvart undersøkelse gjennom Mi Side mot emnets sluttperiode. Seminarlederne lager en felles evaluering på grunnlag av deltakelse på seminarer, eventuelle obligatoriske oppgaver, samt dialog med studentene. Emneansvarliges evaluering brukes også som et redskap når ny emneansvarlig skal overta et emne. De samlede rapportene danner grunnlaget for en større gjennomgang og videreutvikling av emneevalueringprosedyrene på instituttet.

Programsensors rapport: Instituttet har i flere år hatt et velfungerende opplegg med programsensor. Programsensorene inngår en kontrakt med varighet i 4 år, hvor de er pålagt å skrive en rapport hvert år. Instituttets ledelse og undervisningsutvalget har et aktivt forhold til programsensor der vi identifiserer områder av instituttets faglige virksomhet hvor vi har spesielt behov for kunnskap. Rapportene diskuteres i undervisningsutvalget og (for utviklingsstudier) i programstyret for utviklingsstudier. Programsensorrapport for BASV-SANT, MASV-SANT og MASV-SADE for 2011 er utsatt med innlevering i løpet av mars 2012 på grunn av feltarbeid og utenlandsreiser for programsensor (professor og instituttleder Ingjerd Hoem, UiO), og i forståelse med fakultetet. Resultatene av denne er derfor ikke tilgjengelig for denne utdanningsmeldingen.

Programsensor for BA-UTVIKL avla også besøk i 2011. Rapporten ble diskutert i programstyret for utviklingsstudier, samt i møte med fagutvalget for utviklingsstudier. Styret vedtok etter gjennomgangen av programsensors rapport at det skulle være større fokus på temaene bistand og industrialisering i alle de ulike delene av undervisning i emnet GLOB101. For større gjennomsiktighet og forutsigbarhet ble det bestemt at studentene skal introduseres til tre punkter som hvert fag skal gjennomgå i sin del av kurset GLOB101:1. Kort faglig innføring; 2. Fagets historiske tilnærming til utviklingstematikken; 3. Diskusjon av de to tematikkene: industrialisering og bistand. Studentenes tilbakemeldinger på det nye GLOB101 oppsettet har vært positive, spesielt med tanke på pensum. Likevel nevner studentene at de savner en mer synlig rød tråd gjennom emnet, ikke overraskende for et tverrfaglig kurs. Arbeidet med å få til et mer integrert og helhetlig kurs vil fortsette i 2012.

Øvrige studiekvalitetstiltak som er gjennomført eller er under planlegging.

Alumnusarbeid: Det har lenge vært et ønske ved instituttet om å bedre ivareta kontakten med uteksaminerte kandidater. Dette er ønskelig både for at de ferdige kandidatene skal beholde sin faglige tilknytning og fordi alumnenes tilstedeværelse vil kunne virke fordelaktig i forhold rekruttering av nye studenter og som inspirasjon for viderekommende studenter. Vi ser et aktivt alumnusnettverk som et viktig bidrag til utvikling og vedlikehold av den faglige identiteten for nåværende og tidligere studenter. Ved hjelp av midler mottatt i 2011 har vi arrangert et meget vellykket alumnustreff i sammenheng med instituttseminar, samt jobbet mot å få flere medlemmer i portalen. Resultatet av dette arbeidet har vært en enorm økning av påmeldte på portalen.

Instituttet har også organisert ulike typer faglig-sosiale samlinger på ulike nivå. Foruten regulære faglige samlinger vil vi spesielt trekke fram Latin-Amerika seminar som instituttet arrangerte høsten 2011 for å dekke et behov blant MA-studenter som skriver om Latin-Amerika tema. En «masterdag» ble avholdt for BA studenter for å informere om masterprogrammet og aktivt rekruttere nye masterstudenter, og det ble holdt en samling for nye og gamle masterstudenter der de fast vitenskapelig ansatte og forskningsgruppene presenterte seg. Fagutvalget har organisert fagkritisk dag, samt kvelder der det vises etnografisk film og en vitenskapelig ansatt holder innlegg. I tillegg til uhytidelige antropologiquizkvelder har de har organisert debattkvelder (med deltakelse fra staben), og en kveld der antropologistudenter med studieopphold i Kairo snakket om den arabiske våren. Fagutvalgets sosialfaglige aktiviteter gis støtte og oppmuntring til av instituttets ledelse, gjennom ulike bevilgninger til fagkvelder, det studentdrevne bladet Kula-Kula, og sist til en fagreise til Manchester.

Vurdering av læringsmiljøet

Utfordring: Instituttet har lenge prioritert å ha lesesalplasser til masterstudenter i 8. etasje der fast vitenskapelig ansatte, stipendiater og administrasjonen befinner seg. Vi ser at kopi/kaffemaskinrommet blir en viktig sosial arena der vitenskapelig ansatte, studenter og stipendiater slår av en prat og diskuterer fag. Antallet stipendiater og post-dok'er har økt kraftig de siste par årene, og dette har ført til press på kontorplass. Vi har allerede måttet kutte i antall mastergradslesesalplasser, og ønsker å unngå dette videre fordi det ville svekke det faglige og sosiale miljøet på instituttet. Seminarlederne gjør en viktig jobb og skal også være del av et lærerkollegium, de trenger derfor også plass på instituttet. Å løse plassmangelen samtidig som vi ivaretar et godt og bredt sosialt fagmiljø som inkluderer studenter vil bli en stor og viktig utfordring i tiden framover. Dette er også en sak som opptar fagutvalget.

Vurdering og sensur

På BA nivået har 6 av 11 emner skriftlig innlevering (essay) som obligatorisk krav. I tillegg gis det en 6 eller 8 timers skoleeksamen (med unntak av SANT280 kursene som har 4 timers skoleeksamen). På bacheloressayet SANT 260 er det obligatorisk oppmøte og deltakelse. Hver student må framlegge et sammendrag av essayet. Det utpekes en opposent for hver framleggelse. I forkant under selve skriveprosessen har det vært holdt flere samlinger der det undervises i essayskriving, og det gis skriftlig tilbakemelding på essayet av faglærer. Innleveringen av bacheloroppgaven følges av en justerende muntlig eksamen. På Masternivå skal studentene som del av SANT 301 skrive et obligatorisk essay over et selvvalgt tema der de bruker pensumlitteratur. Essayet blir diskutert i plenum etter først å ha blitt presentert av en opposent. Begge emneansvarlige er til stede under to heldagsseminarer. Som del av SANT 302 skal masterstudenten skrive en prosjektbeskrivelse som når den er godkjent blir etterfulgt av en muntlig eksamen. I tillegg har masterstudenter essayskriveseminar som ledes av en fast vitenskapelig ansatt i de to skrivesemestrene etter feltarbeid. Til slutt leveres masteroppgaven med påfølgende justerende muntlig eksamen. I tillegg til disse ulike formene for både å teste og øve opp studentens evne til muntlig og skriftlig framstilling og argumentasjon, kommer vi fra og med 2012 å innføre hjemmeeksamen på SANT 280 som er et 5 poengs emne med spisset forskningsbasert innhold.

Kvalitetssikring av eksamensoppgavetekster.

De emneansvarlige har det fulle ansvaret med å utforme eksamensoppgavetekstene, men det går ofte gjennom flere runder med språkvask. Andre vitenskapelig ansatte er ofte involvert i å sjekke, og eventuelt oversette, enten nynorsk eller engelske versjoner av teksten. I denne prosessen kan det framkomme utydigheter som fører til at formuleringer blir endret for å framstå tydeligere. Da står emneansvarlig fritt til å konferere med andre

forelesere som har undervist på samme emne om valg av oppgavetekst. Til slutt leses tekstene av eksamensansvarlige i administrasjonen. For å sikre likest mulig vurdering av hvordan kandidaten har besvart oppgaven, skriver emneansvarlig en sensorveiledning som sendes ut til sensorene.

Gi en kort redegjørelse for bruken av ekstern sensur, jamfør UH-loven § 3.9 og UiBs kvalitetshåndbok og grads- og studieforskrift.

Instituttet bruker to sensorer, en ekstern og en intern ved vurderingen av bacheloroppgaven og masteroppgaven, samt ved påfølgende justerende muntligeeksamen. I tillegg brukes også en ekstern og en intern sensor på alle klagesaker.

Hva er instituttets innsatsområder innen internasjonalisering i henhold til egne plan- og strategidokumenter?

Instituttets forskningsprofil er allerede i utgangspunktet sterkt internasjonalt forankret. I tillegg til at forskningsstaben og forskningsstudenter (master og ph.d studenter) forsker i store deler av verden, utvikler hver enkelt forsker et bånd til forsknings- og utdanningsinstitusjoner i landene de gjør antropologiske feltarbeid. Disse nettverksbåndene brukes i utvikling av forskningsprosjekter og forskningssamarbeid. En viktig bit av dette er også opprettelsen av muligheter for studentutveksling gjennom slike nettverksbånd. Veiledere trekker på internasjonale nettverksrelasjoner når en masterstudent trenger en institusjonell tilknytning i forbindelse med antropologisk feltarbeid. Fast vitenskapelige ansatte identifiserer og oppfordrer kvalifiserte studenter fra kvotestipendland til å søke på m.phil programmet i Anthropology of Development. Disse uteksaminerte studentene blir så byggeklosser i et videre institusjonelt samarbeid mellom instituttet og universitetet de returnerer til. I nye forskningsprosjekt og satsninger prøver vi så langt mulig å trekke tematikken inn i undervisningen og derved over tid rekruttere studenter. Vi etterstreber også å søke om utdanningsstipend for studenter fra samarbeidsuniversitet i utlandet.

Når det gjelder utvekslingsavtaler generelt så bygger disse (med unntak av Erasmusavtaler) på et eksisterende faglig samarbeid og relasjon. Slik sikres faglig forankringen. Når det gjelder Erasmusavtaler er det ønskelig over tid å inngå flere slike fordi slike avtaler åpner for lærer-/forelesermobilitet og utveksling. Forslag til nye avtaler blir lagt fram for undervisningsutvalget, og den faglige styrken, relevansen og forankringen til foreslått Erasmusuniversitet blir gjennomgått og kvalitetssikres. Det er viktig at studentene våre faktisk kan tenke seg å dra til universitetet vi eventuelt inngår en Erasmus avtale med, og studentrepresentantens synspunkter blir derfor her verdsatt. Gjennom orienteringsmøter, veiledning og faglig fokus har utveksling blitt en integrert del av utdanningstilbudet ved instituttet og administrasjonen jobber kontinuerlig med å informere og spre kunnskap om utvekslingsmuligheter.

Planer for en tettere kobling mellom forskning og utdanning i internasjonaliseringsarbeidet

Instituttet har en lang tradisjon for å kople forsknings og utdanning i internasjonalt institusjonelt samarbeid. Vi kan nevne to eksempler her, den første er vel etablert og holdt på i over 10 år, den andre helt ny oppstartet.

Hawaii: Siden 2003 har det eksistert en avtale om studentmobilitet mellom vårt universitet og University of Hawai'i (UH). Denne avtalen er basert på Edvard Hvidings langvarige forskningssamarbeid med kolleger ved UH innen Stillehavsstudier, sosialantropologi, historie og statsvitenskap. Avtalen har gitt anledning for mange UiB-studenter til fordypning i studier innen språk, samfunnsvitenskap og naturvitenskap med fokus på Øst- og Sørøst-Asia og hele Stillehavsregionen. Inkludering av Stillehavet som en sentral bit i det regionale kurset SANT 215 på BA-nivå og integrering av Stillehavsetnografi i flere av BA-emnene, bidrar til å rekruttere stadig nye studenter til et studieopphold ved UH og videre fordypning i regionen. Et antall talentfulle studenter med bakgrunn fra utvekslingsopphold ved dette universitetet

har etter hvert blitt involvert som masterstudenter i Hvidings forskningsgruppe Bergen Pacific Studies (www.pacific.uib.no), noen av disse har nylig blitt tilsatt som ph.d-stipendiater. Parallelt med studentutvekslingen har Bergen Pacific Studies bygget opp og gjennomført et femårig forskningsprosjekt der forskningsmiljøer ved UH Manoa har vært sentrale samarbeidspartnere. Prosjektet har også omfattet et stipendprogram for masterstudenter fra Stillehavsland ved UH Manoa. En av disse norskfinansierte masterstudenter har nylig påbegynt ph.d-studier i sosialantropologi ved UiB.

Eurasia, er et helt nytt satsingsområde. Prosjektet tar utgangspunkt i forskningsinteressene til to fast vitenskapelige ansatte og bygger på et nettverk av forskere/forelesere og studenter som en av disse er del av og som treffes to ganger i året over en fire års periode for å undervise og veilede studenter og universitetslærere fra det tidligere Sovjet Unionen i faget sosialantropologi. Gjennom dette nettverket har vi rekruttert to masterstudenter og en ph.d stipendiat til studier på instituttet. I tillegg har vi nettopp blitt tildelt forskningsmidler over FRISAM som i tillegg til feltarbeid og konferanse i hovedsak vil gå til å rekruttere en post-dok og en ph.d stipendiat som ønsker å jobbe med tematikk relatert til regionen. I tillegg, håper vi etter hvert å rekruttere nye masterstudenter til å jobbe i regionen og søke tilknytning til en av våre samarbeidsinstitusjoner i enten sentral Asia eller Kaukasus. Dette kan vi oppnå ved å trekke tematikk fra området inn i undervisningen og i tillegg sørge for at satsingen blir kjent blant studentene på orienteringsmøter og på våre websider.

I tillegg til disse to eksemplene på hvordan instituttet har og vil satse på å kople forskning og undervisning i sine internasjonale prosjekt gir vi under to eksempler på tilrettelagte utenlandsopphold som vi gir som tilbud til våre studenter. Disse ønsker vi også å satse videre på.

Tilrettelagte utenlandsopphold

Instituttet tilbyr to svært unike, tilrettelagte utvekslingsprogrammer, et ved UMSA i Bolivia og et ved Fudan/Yunnan i Kina, som på samme tid gir et relevant faglig tilbud, gir en unik anledning til forskning på bachelornivå, og styrker instituttets internasjonale profil. Særlig tilbudet i Kina er en del av instituttets ønske om å satse på og rekruttere til Kina-forskning. Begge tilbudene gir studenter på bachelornivå anledning til å drive feltarbeid, og dermed praktisk øving i antropologisk metode, samtidig som de involverer studentene i de programansvarliges forskningsfelt. Instituttet ønsker å videreføre denne satsingen, særlig ved å etablere gode strategier for rekruttering til dette og i større grad fremheve det som er unikt faglig tilbud. I tillegg viderefører instituttet de nære koblinger mellom internasjonale forskningssatsinger og godt tilrettelagte utvekslingsopplegg for BA-studenter ved samarbeidsuniversiteter i flere verdensdeler, noe som i en rekke tilfeller har vist betydelig rekrutteringspotensiale gjennom master- og doktorgradsstudier innenfor rammen av forskningsgrupper.

5. Handlingsplaner

Når det gjelder tiltak som bidrar til oppfølging av universitetets handlingsplaner, vil vi spesielt nevne

i. styrking av læringsmiljøet

Etter omleggingen av bachelorkurset høsten 2009 ser vi allerede konturene av det vi håpet ville bli resultatet av omleggingen: utvikling av en kullfølelse som vi håper vil styrke læringsmiljøet. Når det gjelder Masterstudentene har vi som nevnt lagt vekt på å beholde studentene i 8. etasje på tross av stort press på romarealer. Vi forsetter å styrke essayskriveseminar på bachelor og masternivå. Slike samlinger er med på å styrke kullfølelsen og gir et sterkere fellesskap og tilknytning til instituttet. I begynnelsen av semesteret har vi et sosialt samvær med mat og presentasjon av instituttets stab,

forskningsgrupper og prosjekter for nye masterstudenter. En lignende sosial samling finner sted på innføringskurset for nye studenter. Vi fortsetter støtten til fagutvalget og antropologistudentenes eget tidsskrift Kula Kula som kommer ut to ganger i året.

ii. arbeidet med akademisk redelighet i utdanningen

Forskningsetikk og akademisk redelighet er noe vi legger stor vekt på i det sosialantropologiske utdanningsløpet. Allerede på innføringskurset (SANT100) undervises det i akademisk lesing og referanseteknikk. Høsten 2011 holdt en masterstudent og en studentrepresentant i undervisningsutvalget seminarer for studentene om etisk forsvarlig referanseteknikk. Dette fikk vi svært gode tilbakemeldinger på. Både på bachelor essayet og på skrivekurset på master blir det undervist i referanseteknikk, og det etterstrebes å gjøre studenten bevisst på hva som gir tekstlig eierskap. I tillegg blir det på masternivå undervist i forskningsetikk generelt og i spesielle forskningsetiske spørsmål knyttet til det antropologiske feltarbeidet. Høsten 2011 la vi også inn et eget seminar om bruk av sosiale media på feltarbeid. Med utgangspunkt i etikkregler utarbeidet av internasjonale antropologiforeninger og et skriv utarbeidet av Mary Bente Bringslid på instituttet, diskuterte studenten seg fram til regler som skulle gjelde for dem. Etisk forsvarlig bruk av skriftlige og muntlige kilder i akademisk arbeid er noe vi kommer til å ha fokus på framover.

VI. Oppsummering

Hovedutfordringene for utdanningsvirksomheten basert på erfaringene fra 2011

Vi mener det er viktig for fagmiljøet at masterstudenten kan fortsette å ha lesesal plass i 8. etasjen på instituttet. Plassmangel vil dermed bli en stor utfordring. Ellers er hovedutfordringen i tiden framover som tidligere å få til en god avveining mellom kvalitet og gjennomstrømming i utdanningen.

Hva ønsker instituttet å prioritere spesielt framover?

Områder i instituttets virksomhet som vil bli viet spesiell oppmerksomhet i tiden framover er følgende: i) vil vi fortsette å prioritere internasjonalisering som en integrert del av det sosialantropologiske studieløp, og vi vil fortsette arbeidet med å knytte forskningssatsinger opp mot undervisning. Det vil si institusjonelt samarbeid internasjonalt både når det gjelder forskning, student og læremobilitet. ii) vi vil gjennomgå studieopplegget for mastergraden og gjøre endringer for å sikre et forutsigbart opplegg med en best mulig forberedelse til det antropologiske feltarbeid. iii) vi vil jobbe med å få på plass gode evalueringsformer av emnene som kan bli et nyttig redskap både for emneansvarlig, forelesere og studenter.